

Зенітка (скорочено)

Остап Вишня

"Сидить дід Свирид на колодках. Сидить, стружить верболозину.

— Як діла, дідусю? Драстуйте!

— Драстуйте! Діла? Діла — нічого! Діла, як кажуть оці песиголовці, — гут!

— І по-німецькому, дідусю, навчились?

— Атож. У соприкосновенії з ворогом був, — от і навчився".

Дідусь розповідає, що од нього троє ворогів загинуло. Ось як це було.

Фашисти підходили до села, де залишилося лише кілька старих бабів, а дід Свирид був за річкою у партизанах. Він варив їм їсти, кози пас. Одного разу дід пішов подивитись, що там фашисти роблять у нього в хаті. Човном перебрався через річку і "висадився десантом у себе ж таки в березі", "замаскувався і сидю, в хаті, бачу, світло горить, гомонять, чую, дехто співати зривається".

Дід Свирид вирішив почекаати, поки вороги заснуть. Аж ось на ґанок вийшло троє: двоє фашистів, а третій — Панько Нужник — староста, батько його колись крамничку в селі держав.

Усі троє пішли у хлів спати на сіні, бо в хаті було душно. Дід почув, що вони вже заснули, стали хропіти, узяв вила-трійчата і почав бити фашистів. Вони кричать:

— Вас іст дас? А Нужник:

— О рятуйте! Хтось із землі з зенітки б'є!

Дід подумав: "Ага, ...сукини ви сини, уже мої вила вам за зенітку здаються, почекайте, ще не те буде".

Зробивши свою справу, дід знову перебрався на другий беріег. Пізніше чув, що фашисти і староста за три дні померли.

Дід Свирид Не пам'ятав, скільки йому років: сімдесят дев'ять чи вісімдесят дев'ять. Тепло й з гумором згадував свою бабу Лукерку, "яка б сама на дивізію з рогачем пішла".

Від самого тільки голосу Лукерки дід міг впустити сокиру з рук.

"Як на теперішню техніку, так чиста тобі "катюша". Я з нею так напрактикувався, що ніяка війна мені ані під шапку. Наступати на Лукерку, щоправда, я не наступав, більше одбивав атаки, а воюватися доводилось мало не щодня".

Якось дід Свирид із кумом добре випили. Аж тут повернулись із церкви Лукерка.

— Держись,— кажу,— куме, битва буде! Якщо поодинці, будемо биті. Давай згуртуємось у військове соєдінєнє, бо інакше — розгром. Перемеле живу силу й техніку!

Але дід з кумом припустилися тактичної помилки — не поховали рогачів. Лукерка схопилася за рогача — і на них, а вони відійшли на "зарані підготовані позиції — в погрібник". Сиділи там, в "окруженії", аж поки кум не вирішив прориватися до своєї Христі на пироги.

Кум перехрестився, рвонув і таки пробився "в розположеніє своєї Христі". А дід Свирид просидів у погрібнику аж до вечора, поки Лукерка не сказала, щоб ішов їсти галушки, бо зовсім охляне. "Бойова булгі покійниця!"

Одного разу Лукерка тіснила обох аж до водяного рубежа, до річки. А вони, не вміючи плавати, стояли так, щоб рогачем не дістало. Лукерка й каже:

— Мокнете?! Мокніть, іродові душі, я з вас конопель натіпаю! Тому після такої "практики" дід вже нічого не боявся. Шкодував тільки, що кума немає. Той і льотчиком хорошим був.

Якось полізли дід із кумом трусити кислиці. Трусять, а Лукерка збирає. Вирішили чоловіки перекурити, аж тут Лукерка як гримне на них:

— Знову за люльки!

Обидва "як стій з кислиці у піке". Кум приземлився, щоправда скапотував, а Свирид з піке — в штопор, із штопора не вийшов і, протаранивши Лукерці спідницю, врізався в землю. "За півгодини тільки очунявся, кліпнув очима, дивлюсь: ліворуч стоїть кум, аварію зачухує, праворуч Лукерка з цеберкою води. Ворухнувся — рулі повороту ні в руках, ні в ногах не действують, кабіна й увесь фюзеляж мокрі-мокрісінькі..."

Врятувала Свирида жінчина спідниця: якби не вона, угруз би був у землю по самісінький руль глибини. А Лукерка ще й глузує з них: "Ех, льотчики,— каже,— молодчики!"

Коли прийшли свої, дід демобілізувався. Став робити пищики дітям у дитячий садок і виглядати колгоспну череду з евакуації. "Треба випасати, треба відбудовувати",— сказав дід і дуже жалкував за кумом. Він запитав співрозмовників:

— Хочете, може, "зенітку" мою побачити? Ось вона! "І погладив ніжно дід Свирид свої вила-трійчата..."